Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XII — Reus Divendres 10 de Setembre de 1897 — Núm. 3.363

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes . . . . Ptas.
n provincias trimestre . . . . » 3'50
Extranger y Ultramar . . . . » 7
Anúncis, á preus convencionals.

Administració y Redacció
PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibrerías d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografía Mallofré, carrer Junquera, 6.
No 's retornan los originals encara que no 's publiquin.

Farmacia Serra
La que paga més contribució de la provincia
FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT
Arrabal Santa Anna, número 80, prop á la plassa de Catalunya

MALALTS DELS ULLS

Lo DOCTOR BIADA, oculista del Hospital del S. C. de Barcelona, exquefe de clínica y ab títol de las universitats de Berlin y Wurzbourg, ex-ajudant dels Drs. Wecker y Landolt de París.
Reb en CONSULTA á Reus, tots los diumenges y dilluns de 9 á 12 y de 4 á 5. Arrabal alt de Jesús, 38, sobre 'l Correu.
Los demés dias à Barcelona, Claris, 44, cantonada á la Gran Via, de 11 à una y de 4 á 5.

SECCIÓ DOCTRINAL

L' Estat contra tothom

Aquell rey francés que va dir que l' *Estat era ell*, anava pera fer un gros favor al seu poble. Ell ho podia dir ab tota la mala intenció de que es capás un tirá entronisat per la centralisació, pero es lo cas que anava pera posar al descubert lo cos de un monstre que sempre devora amagat, en la sombra ¡Tandebó. que l' Estat fos un home, y que tot sapiguessem qui es aquét home! Los partidaris de las petitas autonomías tindriam la meytat de guanyat,

L' Estat, tal com está constituhit avuy, es una màquina horrorosa entra las engravacions de la cual queda trinxat lo poble, y d' aqueixa màquina enlloch se veu lo maquinista, sembla que marxi per si sola, enlloch se descubreix lo resort pera pararla, ningú la dirigeix y ella va fent sa tasca de destrucció. L' individuo sosté una lluyta contra l' Estat, digué Renan, mes yo diría: l' Estat sosté una lluyta contra l' individuo, perque l' Estat es lo que 's fica en l' existencia del individuo, l' absorbeix y acaba per destruirlo, com estem veyent ya á Espanya.

L' Estat es un monstre que en algunas épocas menja regularment, devora poch, pero deixenlo que vingan épocas anormals, conflictes, guerras per ell mateix creadas, y veurem allavoras com devora. Com que 's omnipotent, sense demanar permis á ningú, fa emprestits ruinosos, empenya totas las fonts de riquesa del pais, vent edificis, monuments que solen ser joyas d' art, disposa de la vida de sos subdits.... pobres, los sacrifica à milers sense que estiga segur de l' eficacia d' aqueixos sacrificis, y quant no te ja res mes pera tragar, allavors l' Estat s' apodera dels bens dels municipis y 'ls ven en pública subasta.

En aquest cas eus trobém á Espanya. Segons ha pogut llegir tothom, l' Estat procedeix à la venta d' una infinitat de bens comunals que encare quedavan als pobres municipis, y en aquestas vendas s' estant preparant los negocis mes escandalosos, sense que 'ls municipis á quins pertanyen aqueixos bens, puguin oposarshi, per qué es l' Estat qui ho fá, y l' Estat es omnipotent é inviolable.

Fa anys y panys que l' Estat está estudiant un progecte de replantació de boscos, fins s' han dictat lleys pero ningù sab que s' hagi plantat un arbre pagant l' Estat. En cambi, quan se tracta de ferho al revés ya va mes depressa. Avuy se publica 'l decret y al endamá ya s' efectua la subasta, y al cap de vuyt dias ya no 's canta gall ni gallina dels boscos venuts. Y axis se ha anat abatent la vegetació á Espanya. Montanyas y encontradas avants verdejants son avuy hermas y secas, lo sol hi crema y hi ayxuga al moment la gota d' aygua que hi cau, mes com á trista consecuencia, s' estroncan las fonts, s' escorran los rius, los camps s' assecan, l' agricultor no cull y 'la miseria s' apodera del país.

L' Estat no sab ó no vol saber tot aixó; allá ahont hi há un bosch que li pot produhir un milló, hi envia un seu protegit que ,n tregui dos y s' ho parteixen. L' Estat, donchs, tal com avuy está constituhit, es un terrible enemich del país. ¿Y qui es l' Estat? Ningù ho sab, No mes sabém que existeix un engranatje diabolich d' autoritats y administradors, que va desde 'l ministeri fins á l' oficina mes humil, tots fan la seva fenya y dificilment ningú s' escapa de deixar lo such entre aqueixas rodas, com los grans de blat al molí; tots han de fer cap á la mola, à esser trinxats y convertirse en pols.

L' Estat centralisador es tot lo que no es llibertat, es tot lo que no es respecte als drets regionals y municipals, es tot lo que no es regionalisme y autonomía. Dins del sistema regionalista, l' Estat es impotent pera realisar aquets atentats á la propietat agena. Ningú pot vendre ni empenyar los bens regionals que no siga la regió mateixa, y ningú pot enagenar lo que siga dels municipis mes que 'ls mateixos pobles, que 'n son los únichs y verdaders propietaris. Si tothom se fes cárrech de la bondat d' aqueixas doctrinas, si tothom treballés pera portarlas á la práctica com mes aviat millor, ¡quanta riquesa, quantas vidas se podrian salvar encare de las urpas del Estat centralisador! Molt mal ens ha fet ya. pero mes ens en fará encare si las regions no 's decideixen á defensar los seus drets. Y no 's decidirán, per desgracia, perqué sabèm que Espanya es impotenta pera tal obra, y no li toca altre sort que conformarse ab la desgracia que te á sobre, mes quan lo monstre ho haurà devorat tot, allavoras nosaltres, las regionalistas, serém los únichs que podrèm dir ab lo cap ben alt: «Pobles espanyols, haveu caygut á la ruina y á la miseria, pero hi bàveu caygut perqué no 'ns haveu escoltat. Sols nosaltres us havém dit lo mateix desde 'l primer dia, y nostra profecía s' ha cumplert.»

Mes allavoras, quan tot estará ya perdut, los pobles se dicidirán á fer foch nou, y renaixerán las petitas patrias lliures é independents, y fins podrán tornar á ser grans y poderoses.

J. A.

Sobre la aliansa franco-russa

Donant á coneixer lo per qué de la aliansa franco-russa, ha publicat *Le Correspondant* un article del que copiém lo segùent.

«¿La inteligencia entre Fransa y Russia, es suficient per sí mateixa pera retornar á Fransa lo seu rango á Europa, y assegurarli sa part llegítima á Assia y en Africa, particularment en lo Mediterrani y á Egipte? O d' altre modo, permaneixent fidel à la cordial inteligencia ab Russia, ¿deu buscar Fransa una aliansa precisa, ab determinats fins; sia ab Inglaterra sia ab Alemanya?

La aliansa inglesa suposa l' abandono definitiu del Egipte, sens devolució de la Alsacia-Lorena. La aliansa alemana no sería possible mès que ab una condició: la retrocessió de la Alsácia-Lorena, ó al menys la neutralisació de las provincias separadas de la mare patria. Lo primer no 's pot pensar: per consegüent l' honor prohibeix la aliansa.....

¿Quína es la política exterior més profitosa pera Fransa?

La Fransa queda lliure d' una guerra ab Alemanya, gracias á la inteligencia ab Russia. Apoyada al est per Russia pot desenrotllar fácilment sa potencia militar, sa potencia naval, sas forsas navals, industrials y comercials. Per lo demés, pot esperar tranquilament las complicacions inevitables que la rivalitat entre Inglaterra y Alemanya han de fer surgir tart ó aviat.

Lo dia que 's declari aquesta guerra, que abarcará tots los punts ahont s' exerceix la influencia de las dos nacions rivals, Fransa recullirá 'l fruyt de sa sabiduría y de sa paciencia. Intervindrá á cop segur inclinantse al costat ahont se li ofereixin ventatjas més positivas.

Si Inglaterra 's veu obligada á recular devant Alemanya, Fransa ocupará l' Egipte, lo canal de Suez, y dominará la situació que li correspón en lo Mediterrani; si Alemanya es vensuda será víctima de la revolució social, y Fransa entrará victoriosa á Metz y á Strasburg.»

ARTS Y LLETRAS

Bojos y mansos

Devém fugir de la rutina; los rutinaris son presoners, ninots automátichs, no tenen voluntat, se mouhen com las palas dels molins de vent, impulsats per forsa agena. Son gents que no sentintse ab ánim pera pujar á las montanyas, s' arrossegan monótament per las planuras hermas. Son viatgers marejats que solcan lo mar de la vida encauhats sempre en son camarot y que per lo tant desconeixen las bellesas de la travessía. Son suicidas de sa llibertat.

Desgraciats los que no somnian, los que no pressenten quelcom indefinit, los que no veuhen ab los ulls de l' ánima la boyrina embriagadora d' un ideal en que tantas bellesas se entreveuhen! Compadimlos, son desheredats de las Musas, contrafets del cor, horfens de sentiment y cegos de l' ánima: per ells las flors no tenen dolsos perfums ni bells matisos, ni deleytosa harmonía los cants dels aucells, ni te poesía 'l cayent de la tarde; desconeixen l' hermosura del cel, lo misteriós encís de la celestia, los poétichs clars de lluna y 'ls dias esplendorosos.

No mes veuhen y distingeixen lo blanch del negre, per ells no existeixen mitjas tintas, no hi ha veguetats, boyrinas ni horitzons llunyans. Tot es reduhit, petit y limitat. No desitjan lo *manná* pera l' ánima, sols necessitan l' aliment per lo cos.

Aqueixos son los rahonables, los sensats, los de *sana inteligencia*, que caminan colgats entre la pols que aixeca al passar lo remat del vulgo pel mateix camí de sempre.

Lo pensament humá es lliure com lo mar, y com lo mar enganya ab sos horitzons: no s' uneix ab lo cel, se anxampla y s' engrandeix sempre á mida que 's va

avansant. Folls pera 'ls ignocsents son los que solcan lo mar del pensament en busca de quelcom de pressentit, y guiats pel pressentiment y la fé, com á nous Colons, despreciant las profecías desanimadoras dels pobres d' esperit y dels eunuchs del cervell, avansan sempre en busca d' una terra, ideal en lo que 'ls esperan grans progressos y lloables victorias.

Dante, Colon, Galileo, Wagner, lo gran pintor conegut per *lo Greco* y tots los innovadors, lo vulgo, ants de respectarlos, los ha tingut per folls. ¿Y quí son aqueixos que passan per tenir lo cap bé? Uns no ningù, gent amanerada que passa pel mon com l' aygua per los rius, seguint la corrent y al morir se confundeix en lo mar del oblit, sens solament haver fet lo que fa l' aygua dels rius, sens haver deixat rastre del seu pas sobre la terra.

Preferim ser folls, somniar á estar desperts; no vulgueu calmas, busqueu tempestats; no petgeu planuras, pugeu á las montanyas; no seguint camins, sino agafantse per las rocas, saltant abismes y vencent obstacles. Volar pera coneixer lo ignorat, pera disfrutar de lo pressentit y trobar lo desitjat.

No us desalenteu enfront los vents de la envaja, ni de la desgracia, pugeu, pugeu, que allá dalt, molt amunt, lo sol brilla més esplendorós y no s' emboyra jamay.

HORTÈNSI GÜELL.

Reus.

CRÓNICA REGIONAL

OBSERVACIONS METEOROLÓGICAS
del dia 9 de Setembre de 1897
FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d' observació	BARÓMETRE aneroide	GRAU d' humitat	PLUJA en 24 horas	AYGUA evap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSER particular
9 m.	752	87	‹	4'2	Nuvol	
3 t.	752	89				

HORAS d' observació	TEMPERATURAS Maxima	Minim.	Term. tipo	VENTS direccio	NUVOLS classe	can
9 m.	Sol. . . 40	18	24	S.	un Nia	0'5
3 t.	Sombra 31		28	S.		0'7

Lo dia d' ans d' ahir quedá poch menos que deserta nostra ciutat. Extraordinari número de familias, aprofitant la festivitat, se trasladaren al camp, ahont estigueren fins ben entrada la nit. Durant aquésta, las carreteras y camins que afluheixen á la ciutat estigueren molt animats per la gernació que tornava á sas casas després d' haver passat un dia deliciós al ayre lliure.

—

Al cap de vall del carrer de Bàrreras s' ha establert de poch una tavernota qual duenyo se deu pensar que Reus es un poblet de mala mort y aquell carrer un carrer sense vehins.

L' escándol que mouhen los habituals concurrents á dit establiment fins á primeras horas de la matinada no pot ser que no aixorbi al sereno. Pero com la tal pacifica autoritat no 's condol de las queixas del vehinat, aquest no tindrá altre remey que acudir al senyor Alcalde pera veure s' hi posa un bon remey.

—

Sabém que son varias las casas d' aquesta ciutat que 's proposan concorre á la próxima Exposició Industrial de Madrid. Y si 'l temps no hagués sigut tan limitat, major encara hauría sigut lo número d' expositors.

Se 'ns assegura que la important casa exportadora de conservas y fábrica de dolsos, de J. Monferrat prepara una bona exposició.

Igualment lo reputat constructor d' arades Sr. Arnavat hi envía sos millors models.

—

Es tal la bruticia que 's veu per la ciutat que fá plorar. Es veritat que l' element primordial de la llimpiesa es l' aigua y que si n' hi hagués abundancia l' estat de la població cambiaría per complert, mes alguna cosa creyém també que ab voluntat y empenyo podría lograr la secció de foment.

En los arrabals mateixos si 's tregués la espessa capa de pols, que la més petita bufada de vent aixeca, ni las fatxadas de las casas estarían tan brutas ni l' aspecte general desmereixería, com desmereix ará, d' una població de la importancia de Reus.

—

Los propietaris d' aquest terme se queixan, ab molta rahó, del abús que alguns jovenets se permeten entrant per las fincas y tirant á cualsevol moixonet que vegin saltironar de branca en branca. Per cada un que 'n plegan, fan malber mitja dotzena d' arbres y especialment olivers, que reben las perdigonadas de la maludressa dels cassadors. Los dias de festa sembla que en los voltants de Reus s' hi *corri la pòlvora*.

Tan saval, en aquesta terra tothom entent la llibertat com á permís pera molestar al próxim y las autoritats entenen lo seu deber no ficantse en fer cumplir la lley. Cadascú té dret de fer lo que li dona la gana y aquest dret es lo més respectat.

—

Lo concert que 'l próxim diumenge tindrá lloch en los jardins del «Centro de Lectura» ab motiu de la inauguració de la Banda que ha organisat la citada societat se veurá favorescut segons noticias ab la assistencia del molt aplaudit tenor reusense don Pere Sotorra pera lo cual ha sigut invitat per la Junta de Gobern de la mateixa.

—

Escríuhen de Tortosa, á proposit de las festas que s' estant celebrant:

«Al ball á estil del país celebrat ans d' ahir, per la tarde, assistí numerosa concurrencia, abundant las hermosas pagesas, de nostras hortas, que ab sos trajos de festa presenciavan estorrufadas aquell espectacle pera ellas tant agradable.

Cinch foren las parellas que prengueren part en la dansa, sent totas molt aplaudidas, si be lo públich, desde los primers moments, ja designà á la que 's feye acreedora al primer premi.

Veurém lo que 'l Jurat resoldrá.

També prengué part á la dansa una parella de xiquets que feren las delicias del públich per la gravetat y la precisió ab que ballaren.

Al finalisar l' espectacle s' obriren las portas de la plassa y 'l redondel fou invadit per lo públich organisantse un ball que durá breus instants.

Per vint céntims no 's pot demanar mes».

—

Son molts los vehins del portal de Jesús, que han vingut queixantse de las pestilents emanacions que surten de la cloaca que hi ha oberta sota l' acera entrant á la plasseta del Boada. Y verdaderament si algun cop hem passat per allí hem hagut d' apretá 'l pas per no quedá asfixiats.

Cridém donchs, l' atenció del qui correspongui, pera que dongui ordres á fí de que desapareixi aquell foco de microbis puig no sembla sino que siguém á las voras dels pestilents rius assiatichs.

—

Acaba de morir à Valencia à la edat de 63 anys lo popular autor dramátich valencianista don Francisco Palanca. Havía escrit també algunas obras en castellá mes son millor las escritas en valenciá, figurant entre ellas «Tres roses en un pomell», «Lo que sembres cullirás», «Decrets de la providencia», dramas tots ells en tres actes: «El capital y el trevall», comedia en un acte, premiada en los Jochs Florals de «Lo Rat-Penat»; las sarsueletas «Un casamen en Picaña» y «El sol de Ruzafa», y «Taranina», «Un niu d' enredos», «Toni Manena y Chuan de la son», «Dos gotes d' aigua», y algunas altras.

Pertanyia á la Societat «Lo Rat-Penat», en cuals certamens havía obtingut alguns premis y formava part are de la junta directiva.

—

Copiém d' un diari de Barcelona:

«Dos agents de la policía judicial practicaren en la matinada d' ans d' ahir un regoneixement en una casa del carrer de María, Gracia, haventse incautat de varis objectes y alguns bitllets de Banch espanyols y extrangers.»

No deix de tenir gracia una noticia aixís tant aixuta, y ademés no fa gayre favor á la tal policía. Podia haver anyadit lo gazetiller si aquest regoneixement te relació ab algun robo ó lo que siga.

—

S' ha disposat que als individuos de la recluta voluntaria tornats d' Ultramar ab llicencia per malalts, y que al terminar aquesta sian declarats inútils, se 'ls hi dongui la llicencia absoluta, ab carácter provisional, pel quefe del dipósit d' embarch més aprop al punt en que habitin.

—

Lo recaudat en lo dia d' ahir en la Administració de Consums per diferentas especies, puja la cantitat de pessetas 920'34.

—

Acaba de morir á Cuba lo jove Anton Girona y Vallverdú, natural de Alcover y estimat amich nostre. Doném lo pésam á la seva infortunada familia.

¡Y fins are no s' adonan los generals que enviar mes gent á Cuba sería un crím! Y devant d' aqueixa constant mortaldat, no valdria mes fer que tornessin bons los que encara hi son á temps, avans no hagin de tornar malalts ó esgarrats, ó s' hagin de quedar per sempre sota aquella terra, ó dessota las onas del Oceá? ¿Y pot haver algú interessat en que continuhi tanta desgracia?

—

Ha cessat en lo càrrech d' auxiliar de l' agent executiu d' aquest partit, nostre particular amich D. Joaquím Porta y Bosqué.

—

A Berga, 'l dia 18 del passat, tingué lloch en la casa del conegut regionalista don Joseph Cardona, la segona reunió de catalanistas, al objecte d' ultimar els travalls pera la fundació del *Foment Regionalista de Berga*, que aixís s' anomenará la nova entitat.

Un dels individuos de la Comíssió nombrada en la anterior reunió pera redactar los Estatuts, passà á donar lectura dels mateixos, essent objecte de discussió alguns de sos articles y després de duas horas de deliberació y haventlos ampliat en bona forma, quedaren admesos per unanimitat.

Aprobats los Estatuts se passá á elegir la Junta Directiva que ha de regir los destins del «Centre» durant quatre anys, menos lo President y Secretari que sortirán en lo primer biene. La elecció s' efectuá per medi de votació secreta, resultant constituhida de la següent manera: President D. Joaquím Serra, farmacéutich; Vice-president, D. Joseph Cardona, farmacéutich; Tresorer, D. Manel Clá, propietari; Secretari, D. Enrich Ribera, comerciant, y Bibliotecari, D. Antón Casals, metje.

—

Ha sigut nombrat representant de la «Revista Gallega», à Barcelona, nostre estimat amich é ilustrat escriptor D. Joan Brú Sanclement, quí tindrá al corrent als lectors de la tal revista del moviment literari y regionalista de la capital del Primpcipat Catalá.

Al efecte, lo senyor Brú Sanclement ha comensat ja sa tasca publicanthi un notable article titulat «Manifestacions prácticas del Regionalisme».

—

Ha sigut detinguda la criada d' un conegut comerciant de Lleyda, pel fet d' haver servit á la seva senyora una tassa de xocolate confeccionat ab sal fumant. Segons versions, la senyora va notar que 'l xocolate tenía mal gust, y havent sentit tot seguit síntomas d' enverenament, va consultar lo cas ab un apotecari, qui la va dir que hi havía matzinas al xacolate. Desseguida va denunciar lo fet al jutjat, essent detinguda la criada.

Bibliografía

Lo «Boletín de la Real Academia de la Historia» publica en son cuadern V un estudi del «Ara votica de Tarragona» per don Angel del Arcs y un article de don Joseph Cproleu y Anglada, per don Francisco de Bofarull.

En lo número 76 de la revista «La Escuela Moderna» ha publicat un article respecte de «La Escuela Normal de maestros de Tarragona» don Alexandre de Tudela.

SECCIÓ LITERARIA

La Bandera Catalana

Lletra de J. Riera y Bertrán y música de García Robles

LOS VELLS

S' esvaneix la nuvolada
que t' enfosquí
y 's reta la soleyada
que t' aclarí.
Quatre pals de sanch valenta
marcan ton cor:
no tindría pas calenta
més vermellor.
Alenadas que 't gronxolan
del Montserrat,
son moixaynas que aconsolan
la velletat.
Torna á ser pel nostre poble
tatxós dosser,
com vas ser mortalla noble
pel Conceller.

LOS SACERDOTS

Bandera vella y venerada
t' exalsarém
mentres no sias enllorada,
mentres ton arbre signi al cel.
Puig santedat vivent trovares
en mellors temps:
fills abrassats á tu lluytaren
contra l' escarni de tos dreits.

Agermanâts fa goig mirarvos
nets d' aquells braus
prop l' arbre fort qu' ha de lliurarvos
de desamor á vostras l ars,
sagramentats per la senyera
que al sol atrau,
guía has de ser noble bandera
cap á la fé que lliura esclaus,

LAS MARES

¡Fills guardeuli voluntat
perque may plegui sas alas!
vora d' ella os hem criat
y per ella 'ns sentím mares.
¡Trist del jovent
que als seus de cor no estima!
¡Trist del jovent
que aquest amor no sent!
Trevalleu per ferli honor
á montanya y terra plana;
las virtuts be 'n treurán flors,
y la flor gentil llevada.
si os n' esveran los melvats
que voldrían capolarla,
plorarém pels fills ingrats
que han venut la sanch dels pares.
¡May pedreji un tal afront
á la terra catalana!
¡May els qu' hem portat al mon,
may reneguin de llurs mares!
¡Trist del jovent
que als seus de cor no estima!
¡Trist del jovent
que aquest amor no sent!

LOS JOVES

Bandera catalana
mírâns resolts
á conquistarte gloria
y eterna sort.
Vells tingueu esperansa!
Sia gojós
vostre tranzit de vida
cap á la mort.
Sacerdots de la terra
al vostre entorn
adelerats s' aplegan
novells estols.
Mares no os afligeixi
gran desconhort!
La sanch de nostras venas
que us bull al cor!
Guiatje vell y honrat
de nostre ámor y vida,
torna als payrals sa dignitat.
Senyera prepotent
de nostra Patria vera
sias honrada eternament.

SECCIO OFICIAL

Institut de 2.ª ensenyansa de Reus

Desde 'l dia 15 del corrent á las 10 del matí donaràn principi en aquest Institut los exámens d' ingrés pera la 2.ª Ensenyansa continuant fins lo dia 30, los dilluns y divendres de cada setmana.

Los aspirants, al acte de solicitar examen presentaràn la partida de naixement ó la cédula personal si fossin majors de 14 anys, satisfent com drets, 5 pessetas en metálich, una pólissa d' una pesseta, un timbre del impost de guerra de deu céntims y altre móvil del mateix valor.

Lo que d' ordre del M. I. Sr. Director se fa públich pera coneixement dels interessats.

Reus primer de Setembre de 1897.—Lo Secretari, Lluís de Olavarrieta.

Registre civil

del dia 8 de Septembre de 1897.

Naixements

Cap.

Matrimonis

Salvador Vilaplana Masip, ab Dolors Llauradó Jaumá.—Anton Ferraté Salvat, ab María Ardevol Mercadé.

Defuncions

Esteve Balañá Ordeches, 67 anys, Concepció, 4.

SECCIÓ RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Nicolau.
Sant de demá.—Sant Jascinto.

SECCIÓ COMERCIAL

BOLSI DE REUS

Cotisacions realisadas en lo dia d' ahir à Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior.	65'16	Fransas.	17'50
Exterior.	81'97	Cubas vellas.	96'93
Colonial.	'	Cubas novas.	80'
Norts.	23'45	Aduanas	95'37
Obligacions Al...	97'93	Obligs. 3 0/0 Fransas.	51'
		Filipinas	93'93
PARIS			
Exterior.	62'63	Norts.	
GIROS			
París.	31'30	Londres.	33'08

—

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	65'12	Filipinas	'
Exterior	81'95	Aduanas	96'25
Amortisable	79'25	Cubas 1886	96'77
Fransas	17'55	Cubas 1890	80'
Norts	23'15	Obs. 6 0/0 Fransa	93'75
Exterior París	62'68	Obs. 3 0/0 »	51'25
París	31'30	Londres	33'08

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y París.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paissos.

—

Cambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés, D. Joan Llauradó Prats y D. Joan Vallés Vallduví.

Londres	90	d/f.	00'00	diner	8 d/v.	00'00
Paris	8	d/v.	00'00		Marsella	00'00

VALORS LOCALS	DINER	PAPER.	OPER.
ACCIONS	0/0	0/0	0/0
Gas Reusense.		850	0
Industrial Harinera.		600	0
Banch de Reus.		500	
Manufacturera de Algodon.		100	0
C.ª Reusense de Tranvias, privilegiadas al 5 per cent.		415	

Moviment del port de Tarragona

BARCOS A LA CARGA

Divendres 10

Pera Glasgow vapor «Colón», consignataris, senyors Mac-Andrews y C.ª

Pera Valencia y Gandía vapor «Cervantes», son agent D. Joseph M.ª Ricomá.

Pera Cette y Marsella vapor Cabo Ortegal, consignatari D. Marián Peres.

Pera Liverpool vapor «Pinzón», consignataris senyors Mac-Andrews y C.ª

Dissapte 11

Pera Génova vapor «Unione», que despatxan los senyors Casaseca y Terré.

Pera Liverpool vapor «Jacinta», son agent D. Modest Fenech.

***

Pera Génova y Liorno sortirá lo dia 14 del actual lo vapor Sagunto, que despatxa D. Anton Mas y March.

Pera Nova York y Filadelfia directament sortirá del 15 al 20 del corrent lo vapor «Pawnee», son agent don Modest Fenech.

ANUNCIS PARTICULARS

Colegi de la Inmaculada Concepciò

DIRIGIT PER

D.ª Magdalena Martorell

Carrer de la Font, núm. 2. principal

Lo 15 del present mes comensan las classes corresponents á la Instrucció primaria elemental y superior, aixís com las de música, dibuix y francés.

S' admeten mitj pensionistas y recomenadas.

TRASLADO

La pasteleria y Confiteria

LA CONFIANZA

DE

C. XIPELL

S' ha trasladat desde la casa que ocupava en la plassa de Prim cantonada al Arrabal de Santa Anna, á la mateixa plassa de Prim número 7, á causa de las continuas exigencias del amo de la casa en que estava instalada.

En lo nou local, se proposa continuar servint à sos parroquians y al públich en general ab l' esmero que te acreditada la casa «LA CONFIANZA».

REUS.--Plassa de Prim, 7. -REUS.

TELEGRAMAS

Madrid 9.

Telegrafian de Nova York que 'l cónsul dels Estats Units á la Habana tractant de la marxa de la guerra de Cuba ha declarat que la situació de la isla es terrible y que la guerra no acabarà per medi de las armas, puig los insurrectes disposan de molts medis pera allargar la lluyta.

Ha afegit, sempre ab referencia á noticias de Nova York, que es portador de certas instruccions dels cubans y de varis documents que 'l prestigi de nostra nació disminuheix de dia en dia.

—En aquest moment s' ha rebut en lo ministeri de la Guerra un important despaig oficial de la Habana, donant compte de la presa, per los insurrectes, de la població de Vitoria de las Tunas, situada en la part oriental de la isla, en la provincia de Santiago de Cuba.

—Lo parte oficial de Cuba diu que 'ls insurrectes de Santiago de Cuba, operavan reunits baix lo mando de Rabí y Calixte García.

Després d' un llarch assedi utilisant canons que disparavan projectils de dinamita s' apoderaren de Vitoria de las Tunas.

Defensavan la plassa solament 500 homes,

Han retornat 87 presoners.

—Ls general Azcárraga ha calificat de dolorós accident lo de las Tunas.

Ha afegit lo president del Consell que s' ha de tenir en compte que las Tunas son lo ronyó del foco insurrecte.

Sembla que en lo parte oficial se diu que las primeras operacions que s' emprenguin serán reconquistar las Tunas.

—Lo cónsul dels Estats Units á la Habana, general Lee, que 's troba á Washington, ha dit que Evangelina Cisneros no ha sigut maltractada en la presó en que 's troba.

Ha dit que es fals y calumniós quant la prempsa yankee ha dit referent al particular, aixís com ha manifestat careix de fonament la noticia segons la qual Evangelina serà enviada à las presons d' Africa.

—Lo Sr. Pidal ha manifestat á sos amichs que no vindrá á Madrid fins que la cort regressi.

—Aquesta tarde han conferenciat los generals Azcárraga y Beranger pera tractar de la provisió d' una plassa vacant del Tribunal superior de Guerra y Marina.

—Lo ministre de Marina ha rebut la visita d' una Comissió gaditana que li ha interessat la coustrucció d' un nou creuher en los arsenals de la casa Noriega d' aquella capital.

—Diuhen de San Sebastián que 's nota altra vegada agitació en sentit carlista, afegintse que s' ha verificat un «alijo» d' armas.

S' ignora lo que hi hagi de cert, á pesar de lo qual à Madrid se fan múltiples comentaris.

—Diuhen dels Estats Units que 'l Japò ha presentat al Gobern yankée una proposició sometent á un arbitratje l' assumpto de las islas Hawai.

S' afegeix que ha sigut nombrat arbitre lo rey dels belgas.

Aquest nombrament ha disgustat als nort-americans.

—La suscripció oberta en la Habana ab objecte d' aumentar nostra marina de guerra, progressa rápidament.

Lo recaudat puja à mes de 200.006 pesos.

S' han constituhit 170 comités pera allegar recursos entre 'ls elements papulars de ta isla.

Ferrocarril económich de Reus á Salou

Servey de trens que regirà desde 'l dia 1 de Stembre de 1897.

SORTIDAS DE REUS.—Matí: 4'10, 6'44, 9'06.—Tarde: 12'35, 2'32, 3'48, 6'20.

SORTIDAS DE SALOU.—Matí: 4'56, 7'32, 10'46.—Tarde: 1'57, 3'12, 5'10.—Nit: 7'25.

Las horas se regirán per lo meridiá de Madrid.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució,

GUIA DEL PASSATJER

SERVEY DE TRENS

SORTIDAS

De Reus á Barcelona

5'04 m. correo (Per Villanova y Vilafranca) 1.ª, 2.ª y ercera.
8'56 m. exprés, primera y segona dimars, dijous y dissaptes, (per Vilanova).
12'11 t, mercancias, segona y tercera.
1'57 t. correo (per Vilanova.)

De Barcelona á Reus

525 m. (per Vilafranca).
9'46 m. (per Vilánova).
15'8 t. per id.
7'39 t. exprés (dimars, dijous y dissaptes.

De Reus á Mora

9'33 m.—1'04 t.—3'10 t.—7'19 y 9'57 nit.

De Mora á Reus

4'21 m.—8'00 m.—12'05 t.—6'04 t.—7'36 n.

De Reus á Tarragona

8'30 m.—9'47 m —2 t.—7'04 t.

De Tarragona á Reus

7'30 m.—12'25 t.—4'30 t.—8'20 n.

Da Reus á Lleyda

8'10 m.—5'23 t.

De Lleyda á Reus

5'50 m.—3'50 t.

De Reus á Vimbodí

1'28 t. cotxes de 2.ª y 3.ª

De Vimbodí á Reus

9'53 m. cotxes de 2.ª y 3.ª.

De Tarragona á Valencia

9'30 m. y 11'30 n.

De Valencia á Taragona

11' m. y 6'30 t.

ADMINISTRACIÓ DE CORREUS-REUS

Horas d' arribada y sortidas de correos

ARRIBADAS

De Tarragona, 8'30 m.
De Barcelona (per Tarragona) 8'30 m.
De id. directe 10'30 t.
De id. id. 1'30 t
De id. ab la correspondencia extranjera (per Picamoixons y descendent de Lleyda) 7'30 t.
De Madrid y Zaragoza 2'30 n.
De Lleyda y Huesca 7'30 n.

NOTA: Los correos pera Filipinas sortirán de Barcelona lo 7 y 21 de Novembre y 15 y 19 de Desembre del corrent any. Los de Cuba surten d' aquesta Administració lo 7, 17 y 27 de cada mes, correo ordinari.

Altra.—Deu tenirse present que tots los vapors que conduheixen tropas de refors á Cuba, portant també correo.

SORTIDAS

Pera Barcelona á las 5'00 m.
Pera id. á las 2'00 t.
Pera Tarragona, Valencia y Murcia per S. Vicens 5 m
Pera id. id. id. (per idem) á las 2'00 t.
Pera Tarragona, directe á las 7'00 n.
Pera Lleyda, Huesca, Manresa, Sabadell, Tarrassa y sas líneas á las 8'00 m.
Pera Madrid, Saragossa, Teruel, provincias vascongadas, Castilla, Galicia, Andalucía y Extremadura á las 1'00 t.
Los pobles servits per peatons á las 9'00 m

NOTA: A la correspondencia dirigida á Teruel, Andalucía y Extremadura, que 's deposita en los bussons després de la sortida del correo de Madrid, se li donaá sortida a las 7 de la nit per Tarragona.

Als propietaris reusenses

Y AL PÚBLICH EN GENERAL

Quan una ciutat com Reus atravessa una crísis produhida per la falta de travall entenen los firmants que tots en general y cada cual en particular tenen la obligació de posar de sa part tots los medis de que pugui disposar pera conjurarla. Los firmants donchs, empressaris tots, y be ab reduhida esfera d' acció y práctichs en la edificació d' edificis, pera conjurar en lo que es fé, á son alcans la crísis perqué atravessan tots los oficis que intervenen en art de edificar y reparar edificis, no han titubejat ni un moment en presentar als senyors vehins de Reus las seguets garantías á fí de que en sa vista se decideixen aquets á edificar ó reparar los edificis que tingan á be.

En las obras á jornal lo qui dels quatre dels firmants que estigui encarregat de la direcció de las mateixas, després de dirigir los travalls cumplirá son jornal d' oficial mestre de casas, no cobrant per las dos cosas más que 'l jornal de 17 rals.

Aceptará sens cap reparo los oficials que li indiqui lo propietari y en cás de que éll los tinga d' aprontar, presentará bons oficials mestre de casas, no cobrant mes que 'l jornal del oficial ó sian 16 rals renunciant á favor del amo de la obra lo ral que per cada oficial venian fins ara percibint los empressaris en concepte de dret de ferramentas.

Comprarán los materials ahont lo propietari los hi indiqui que pera la construcció se necessitin y en una paraula estarán á las ordres del propietari, que es lo qui paga en totas las obras á jornal.

En las obras que s' efectuhin á preu fet los firmants garantisan desde ara la solidés de la construcció y la bondat dels materials que emplearán en la mateixa y presentarán al públich Reusense la seguent tarifa de preus de las unitats d' obra pera que aquest vegi la verdadera rebaixa en los citats preus de construcció y 's decideixin á edificar en son profit y conjuració de la crísis per la que atravessa la ciutat de Reus.

En las obras á preu fet los suscrits s' encarregarán, si així ho desitja lo propietari, de tot lo concernent á la edificació, cerrellería, fustería y demés articles fins deixar la obra á punt de ser habitada, ó com vulgarment se diu, á entrega de claus.

Los preus á preu fet son com segueix

METRES CUADRATS

	Ptas.	Cts.
Mur de pedra de 45 centímetres d' espessor en barreja á.	6	15
id. de id. de id. id. id. en argamassa á	4	60
id. de id. de rajolas de 30 centímetres en barreja á.	6	08
id. de id. de id. de id. id. en argamassa á.	5	25
id. de id. de id. de 15 id. en barreja á.	3	02
id. de id. de id. de id. id. en argamassa á.	2	62
Envá de cantell doblat.	1	38
id. de id. de tova de 1¼ á.	1	05
id. de id. de id. Comuna á.	0	70
Solera de tres gruixos en barreja á.	3	50
Teulada d' Empressari.	2	83
Trespol reboltons doblats aplanat y enrajolat ordinari á.	2	67
Esgrahons de 4 palmos 00, 80 centímetres sens escalonera.	1	84
Tetxo de Canyas llís (sense fusta) materials y má d' obra.	1	14
Lluits de Selera en argamassa.	0	50
id. de id. en barreja en obra.	0	50
id. de id. en argamassa en obra	0	31
id. de id. en murs de pedra.	0	50
id. de guix en reboltons.	0	35
id. de id. en Envá de cantell.	0	20
Colocació y materials del Mosaich de Valencia.	1	75
id. de id. encrostat al foch.	1	25
id. de id. Baldosas del Hospitalet.	0	85
id. de id. Artificial.	0	75

NOTA.—Aquets preus se comprenen sols en edificacions de nova planta y dintre la localitat.

ALTRA.—En las reparacions hi haurá molt poca alteració en los preus segons los metres de cabuda y posició.

ALTRA.—Cornisas, comunas, cuynas, colocació de pedra picada, motlluras á preus molt reduhits.

Los firmants: *Joseph Magriñá*, primer del Roser, núm. 13—*Joan Rodriguez* carrer Sant Francesch, núm, 48.—*Francisco Serra*, Arrabal baix de Jesús, número 49—*Jaume Novell*, carrer Sant Celestino, número 32.

Biblioteca Regionalista

Llibreria Regional, carrer de Jesús, 31

SECCIÓ CATALANA

«Lo Catalanisme», per Valentí Almirall, 10 rals.
«Quadros», per Emili Vilanova, 2 "
«La Dida», per Joseph Feliu y Codina, 2 "
«Cartas Andorranas», per Joseph Aladern, 2 "
«Costums típicas», per id. 2 "
«Alcover», monografía, per id. 4 "
«Poesías», per Manel Marinel-lo, 2 "
«Oda á Barcelona», per Jascinto Verdaguer, 4 "
«Lo Pí de las tres brancas», per id. 2 "
«L' Aglenya», per Ramon Masifern. 4 "
«Croquis Pirenenchs», per J. Massó Torrents, 12 "
«La Fada», per id. 4 "
«Catalunya trilingüe», per J. Casas Carbó, 2 "
«Anant pel mon», per Santiago Russinyol, 16 "
«Les Cróniques catalanes», per Gabriel Turell, 12 "
«Obres catalanes», per Joseph Ixart, 20 "
«Poesías», de Joan Maragall, 8 "
«Alades», per Emili Guanyabens, 8 "
«Fructidor», drama, per Ignaci Iglesias 8 "
«Montalba», per Bosch de la Trinxeria, 12 "
«Quan jo era noy», per A. de Riquer, 20 "
«Música vella», per E. Doria y Bonaplata, 12 "
«Figura y paisatge», per Narcís Oller, 12 "
«Tascant per les Serres», per J. Pons y Massaveu, 12 "
«Espectres», per Enrich Ibsen, 8 "
Obras dramáticas de la biblioteca del «Teatro Regional», á meytat de preu.
«Cansons Catalanas», harmonisades per Enrich Morera, han sortit:
«Sant Ramón», 2 rals.
«Plany», 2 "
«El Maçoudi», per Brunet y Bellet, 4 "

SECCIO CASTELLANA

«España tal cual es», per Valentí Almirall, 4 rals.
«Patria y Región», per Salvador Golpe. 12 "
«Un ensayo de Regionalismo», per Joan Mañé y Flaquer. 2 "

SECCIÓ GALLEGA

«Odas de Anacreonte», per Florenci Vaamonde, 5 rals.
Ademés están á la venda diferentas obras de celebrats iterats catalans, castellans y extranjers.

Societat general de transports marítims á vapor de Marsella

Serveys del mes de Setembre de 1897

LINEA DIRECTA PERA 'L RIO DE LA PLATA

Sortirá de Barcelona lo dia de Setembre directament pera Montevideo y Buenos Aires lo magnifich y rápil vapor francés

LINEA PERA 'L BRASIL Y RIO DE LA PLATA

Sortirán de Barcelona pera Rio Janeiro, Santos, Montevideo y Buenos-Aires los grandiosos y acreditats vapors francesos

lo dia 11 de Septembre lo vapor «Bearn»
lo dia »

Consignataris á Barcelona, RIPOL y C.ª, Plasse de Palacio.—Barcelona.